

їх характеристика; особливості творчості в ігровій діяльності, творчі аспекти навчальної діяльності.

Практична спрямованість у вивченні психології творчості проявляється при оволодінні методами та методиками дослідження та стимулювання творчої діяльності. Тому актуальним є ознайомлення з загальною характеристикою методів дослідження творчості та творчої особистості, а також з особливостями застосування авторських методик дослідження творчих якостей особистості. Особливості застосування методик дослідження творчих якостей особистості включають методи самопізнання власних особистісних якостей за допомогою самоспостереження, методи активізації та реалізації творчого досвіду, а також прийоми розвитку уяви та методи розвитку творчого мислення.

Виконання індивідуальних науково-дослідних завдань на тему «Прикладні аспекти визначення творчого потенціалу особистості», як виду науково-дослідної роботи студента, передбачає вдосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності та містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його компетентностей. Зміст ІНДЗ передбачає виконання завдань на основі знань, умінь та навичок, які отримані під час лекційних, семінарських занять і охоплює весь зміст навчального курсу:

- анотування наукової статті з проблеми психології творчості;
- написання тематичного есе «Я-творча особистість»;
- презентація результатів власних творчих робіт;
- підготовка тематичної доповіді з мультимедійною презентацією;
- складання методичного інструментарію для дослідження творчих здібностей школярів;
- укладання термінологічного словника.

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання. Під час проведення лекцій використовуються словесні методи (розповідь, пояснення, елементи дискусії, проблемні питання) та наочні методи (ілюстрація, демонстрація, презентація). Під час проведення семінарських занять застосовуються такі методи: обговорення, аналіз професійних ситуацій, аналіз творчих робіт, укладання глосарію, виконання тестових завдань та психодіагностичних методик.

Отже, включення психології творчості до освітніх програм здобувачів вищої освіти сприятиме формуванню загальних теоретичних уявлень про творчість, знань щодо сутності, ролі та місця творчої діяльності у житті сучасної людини, а також умінь, необхідних для організації діагностики та стимуляції творчої діяльності учнів в умовах освітнього процесу сучасного закладу загальної середньої освіти.

Література

1. Михалюк А. Творчість та інновація: сучасний контент. *Освітологічний дискурс*. 2021. №3 (34). URL: <https://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/867> (дата звернення: 10.12.2021).
2. Мойсеєнко Р.М. Робоча програма «Психологія творчості» для здобувачів вищої освіти МДУ. Маріуполь: МДУ, 2021. 20 с.
3. Моляко В. А. Творческая конструктология (пролегомены). Київ: Освіта України, 2007. 388 с.

УДК 373.3/5.016:070

Нетребя М.М.,

кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри педагогіки та освіти

ВИКОРИСТАННЯ МЕДІАОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

Сучасні школярі знаходяться в епіцентрі інформаційного потоку та впливу соціальних мереж й електронних медіа загалом. Їм не завжди вдається відділити корисну інформацію від хибної та деструктивної. Діти не мають великого життєвого досвіду, вони більш схильні до наслідування. Тому дітей слід навчати правильно працювати з інформацією. Для того, щоб вони мали змогу правильно сприймати, аналізувати, фільтрувати інформацію та критично мислити, їй повинна викладатися медіаосвіта.

Технології медіаосвіти є прикладними, але, одночасно, допомагають об'єднати вивчення предметів в загальний освітній процес, оскільки головне завдання медіаосвіти – формування загальних інформаційних вмінь, культури роботи з інформацією, етики медіа спілкування.

Цінності та стереотипи сучасного молодшого школяра формуються під впливом інтернету, телебачення, сучасної кінопродукції. Тому учень, має самостійно вміти орієнтуватись в потоці інформації, в медіасереді, протистояти негативним впливам, оцінювати правдивість інформації. В таких умовах істотно ускладнюється діяльність вчителя. Окрім спеціальної підготовки в галузі мультимедійних технологій, він має активно застосовувати педагогічні прийоми, що пов'язані з культурою використання цифрових технологій, мережі інтернет, соціальних мереж тощо. Також частина процесу навчання переноситься на учнів та залежить від рівня їх активності. В ході уроку вчитель має одночасно з викладом матеріалу контролювати застосування цифрових засобів навчання.

Новітні технології викликають інтерес та відіграють істотну роль в медіаосвіті, оскільки відповідають їй головним завданням. Зокрема, відбувається навчання правильного читання медіатекстів. Учні завдяки комп'ютерним технологіям та мережі інтернет мають доступ до будь-яких текстів, можуть працювати з ними за допомогою новітніх технічних розробок [3, с. 91].

У дітей молодшого шкільного віку в цьому віці ще притаманна значна активність, непосидючість, нестійкість уваги. Якщо більшу частину вільного часу вони проводять за переглядом телевізора, в неї розвивається гіперактивність, а постійна швидка зміна кадрів та дій на екрані не дає змогу фокусуватися на тому, що зображено на екрані.

Однак контакт з медіа не обмежується у молодших школярів лише переглядом телебачення чи кіно. Значна частина учнів початкової школи вже є активними користувачами інтернету. Діти люблять дивитися ролики в соціальній мережі YouTube, а також грати в ігри. Але не всі ігри чи відео є добрими та розвиваючими. Часто вони містять в собі сцени жорстокості чи насилля. Не всі діти однаково реагують на такий контент. Частина дітей не може дивитися на екранне насилля. Тому при перегляді подібного контенту психіка дитини травмується.

Зважаючи на те, що діти з початкової школи вже добре знайомі з медіаканалами та їх контентом, все актуальнішим стає розвиток медіаграмотності, починаючи з молодшого шкільного віку.

Це зумовлено декількома факторами:

- Молодший шкільний вік є досить важливим періодом інтелектуального, фізичного та психоемоційного розвитку дитини.
- Сучасна дитина вже має суттєвий досвід контакту з медіа, особливо, з аудіовізуальними.

• Учні початкової школи стикаються з потоком інформації, який постійно зростає, тому вони часто мають труднощі, коли їм потрібно самостійно критично оцінювати інформацію, проявляти творчу індивідуальність [3, с. 105].

Сприйняття школярів початкових класів є фрагментарним, тому в учнів, особливо перших двох класів, ще виникають труднощі при перегляді крупних медіатекстів. Тобто, не кожна дитина може додивитися до кінця якусь передачу чи повнометражний мультфільм. Тому на заняттях важливо обирати окремі фрагменти та розбирати конкретні епізоди.

В ігрових формах роль вчителя є варіативною. Він може бути лише спостерігачем, а може бути активно залученим в процес. Однак слід пам'ятати, що кожна дитина повинна мати змогу вільно висловлювати думки, навіть якщо на початку траплятимуться помилки. Проявами емоційної підтримки можуть бути посмішка, фізичний контакт через рукостискання чи обійми. Увага до творчих здібностей дитини має бути постійною.

Не менший інтерес виникає у школярів молодшого віку при виконанні творчих завдань на матеріалах медіа. Зокрема, це може бути створення кліпу чи ролику, малюнки для мультфільму, підбір музичного супроводу, складання діалогів персонажів, імітація телевізійних програм тощо.

Ігрова діяльність щільно пов'язана з проведенням конкурсів, змагань, вікторин. Така форма організації занять сприяє розвитку лідерських якостей у дітей, формує командну роботу, надає можливості до самовираження у колективній творчості. Головне, щоб при їх проведенні у класі була доброзичлива атмосфера, а змагання викликали здоровий азарт.

Для учнів початкових класів ефективним методом є перегляд та аналіз мультиплікаційних творів. Деякі дослідники надали цьому напрямкові власну назву Мульт-теріпія. Вона може бути пасивною, коли дитина просто переглядає мультики, та активною, коли школярі самотужки створюють мультфільми [1, с. 126]. За переглядом анімації дитина має змогу навчитися сприймати аудіовізуальну складову. В подальшому це допоможе критично оцінювати інші тексти. Мультфільми, що пропонуються до аналізу, не мають перевищувати 20 хвилин, мати якісне зображення, бути розрахованим на конкретний вік, а сюжет має бути максимально простим та зрозумілим.

Література

1. Кисла Н. Мульт-терапія як засіб розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку. *Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи* : збірник статей П'ятої міжнародної науково-методичної конференції, 31 бер. – 1 квіт. 2017 р. Київ : Центр вільної преси, Академія української преси, 2017. С. 125–130.
2. Natreba M. M., Khadzhinova I. V. Use of media education technologies in primary school. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Випуск 80. Том 1. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2021. С60-63
3. Чельшева И. В. Методика и технология медиаобразования в школе и вузе / под. ред. А. В. Федорова. Таганрог : Изд. центр Таганрог. гос. пед. ин-та. 2009. 320 с.

УДК 378:37.013.3

Тимофєєва І. Б.,

кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки та освіти

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО